

FIZIKA DARSLARIDA INNOVATSION PEDAGOGIKA TUSHUNCHASI

Berkinov Alisher Abdurashidovich¹, Umirov Javlonbek Sobirjon o'g'li²

*¹A.Qodiriy nomidagi JDPI, Fizika va uni o'qitish metodikasi kafedrası
o'qituvchilari, ²Fizika va astronomiya yo'nalishi talabasi, Jizzax sh., O'zbekiston
e-mail: berkinov_a@jspi.uz*

***Anotatsiya:** Innovatsion pedagogika - bu hozircha norasmiy nomdir, lekin bugun butun jahon mutaxassislari an'anaviy pedagogikaga tanqidiy yondoshmoqdalar. Hozirgi kunlarda paydo bo'layotgan yangi fan haqida jiddiy gaplar aytilayapti, uning asosiy vazifasi hukmron bo'lib turgan butun o'quv tarbiya tizimi nazariyasini innovatsion asosida qayta tashkil etib o'zlashtirishdir.*

***Kalit so'zlar:** Innovatsion, mumtoz, ideologiya, loyixalash, strategiya.*

***Annotatsiya:** «Innovatsionnaya pedagogika» - poka neofitsialnoye nazvaniye, no segodnya spetsialisty so vsego mira kriticheski otnosyatsya k traditsionnoy pedagogike. Seychas mnogo govoryat o zarojdayuyeytsya novoy nauke, glavnoy zadachey kotoroy yavlyayetsya reorganizatsiya i ovladeniye teoriyey vseoy obrazovatelnoy sistemy na novatorskoy osnove.*

***Klyuchevye slova:** novatorstvo, klassika, ideologiya, dizayn, strategiya.*

***Annotation:** "Innovative pedagogy" is still an unofficial name, but today experts from all over the world are critical of traditional pedagogy. Now there is a lot of talk about the emerging new science, the main task of which is to reorganize and master the theory of the entire educational system on an innovative basis.*

***Key words:** innovation, classics, ideology, design, strategy.*

Innovatsion pedagogika-hukmron nazariya, nazariy va amaliy muammolarni hal etishning asosi qilib olingan. Innovatorlar fikriga asosan odatiy mumtoz pedagogik nazariyalar eskirib qolgan, yangi sharoitda hozirgi avlodni bu yo'l bilan tarbiyalash mumkin emas.

Hozirgi pedagogik fandagi vaziyat umumiy holda shundan iborat. Bu vaziyatda innovatsiya juda muhim. Pedagogika-bilimlar tizimidir. Ob'ektivlik, maqsadga muvofiqlik, mustahkamlik, bir-biriga zid bo'lmaslik- uning asosiy karakteristikalaridir. Pedagogika tizimini har qanday ilmiy nazariya kabi tizimini

tashkil etuvchi tamoyillari loyixalashtiradi, birlashtiradi va ushlab turadi ya'ni ushbu tizim asosiy bilimlarga asoslanishi asosiy xoldir.

Ob'ektiv nazariyaning asosiy tamoyillari faqatgina ilmiy prinsip bo'lishi shart ammo g'oyaviy bo'lmasligi lozim.

Insonning aqliy rivojlanganligi va tarbiyasi haqidagi bilim darajasining talabga muvofiqligi - ob'ektivlikning yagona talabidir.

Ideologiya (g'oyaviylik) - bu har doim ham u yoki bu ijtimoiy guruhlarning bir tomonlama ijtimoiy qiziqishlari bo'lib, ular buni qimmatli yo'l-yo'riq va g'oya sifatida boshqalarga majburlaydilar. Jahon pedagogik nazariyasi tarbiyaviy jarayon sharoit bilan bog'liq yuqorida turgan odamlarning g'oyalari qanday bo'lishi bilan bog'liq bo'lmasligini allaqachon e'tirof etganlar. O'sib borayotgan avlodlar tarbiyasi juda jiddiy ish bo'lib, uning o'tkinchi narsalarga bog'liq etib qo'yish mumkin emas.

Mustabidlik davrida mamlakatimizda ko'p vaqt insonni (sobiq) kommunistik g'oyalar ruhida tarbiyalashga oid pedagogik ko'rsatmalar ustun bo'lib kelgan, uning juda ta'sirligi, turli chaqiriqlarni hayotga tatbiq etish kabi maqsadiga qaramay, uni ilmiy deb bo'lmaydi, chunki bunday g'oyalarni tashkil etuvchi qoidalar inson tabiati va uning rivojlanishi haqidagi tizimini faqatgina fan o'rnatgan ob'ektiv asoslar va amaliyotda tasdiqlangan qoidalar yordamida rivojlantirish mumkin.

Ma'lum bo'lishicha, amaliyotda yo'l ko'rsatuvchi pedagogik nazariyamizning asosiy kamchiliklaridan biri bilim va ta'limning ustunligini qattiq bo'rttirib (kuchaytirib) yuborishdadir.

Insoniy, ma'naviy, mehnat tarbiyasi zarariga bilimda yodlab olish hajmi ko'payib borishi maktab hayotida odatiy hol bo'lib qoldi. Hozirgi tarbiya nazariyasi va u boshqarayotgan amaliyotning hamma belgilari bo'yicha inqiroz holatda ekani ko'rinib turibdi.

Bu holatdan chiqish uchun bo'lgan har qanday harakat innovatsion deb hisoblanayapti va bu holda ular o'z nomlariga mosdir. Innovatsion pedagogikani ko'pincha an'anaviy, muqobil deb ataydilar. Bu fikrga qo'shilmaslik mumkin

emas, hech bo'lmaganda eng oddiy tushunchalar bo'yicha; sinf ham, o'qituvchi ham va dars mazmuni va darsliklar yo'qolib ketmaydi-ku. Agarda, pedagogik tizim saqlanib qolsa, unda faqat uni mukammallashtirish haqida gapirish mumkin.

Faraz qilayotgan rivojlanish strategiyamiz rivojlantiruvchi o'qitish» yo'naltirishlardan eng avvalo o'z intilishlarini maktabdan o'qishga boshlashgacha yaxshi rivojlangan tuzilishlarni shakllantirishga bu harakatlarga endi paydo bo'lib kelayotgan jarayonlarni qo'shib olib borishga qaratilgan.

Bizning strategik yo'limiz "Butun taraqqiyotning o'z avlodlari haqidagi g'amxo'rliqi mantiqiga asoslangan didaktik va pedagogik tizim tuzishda amal qilishdir". Xuddi ana shuning uchun metodologik asos negizi bo'lib, keng ma'noda tabiatni o'rgatuvchi xalq pedagogikasi hisoblanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. T.Rizayev, Sh.Pardayeva "Masala yechish jarayoniga innovatsion texnologiyalarni qo'llash metodikasi". Aniq va tabiiy fanlarni o'qitish muammolari. (Ilmiy-amaliy konferensiya materiallari). Toshkent 2008 y.
2. B.M.Mirzaxmedov, T.Rizayev, B. Ibragimov va boshqalar. "Fizika o'qitishda pedagogik va axborot texnologiyalaridan foydalanish metodikasi". (Metodik qo'llanma). Toshkent 2007 y.
3. T.Z. Teshaboyev "Oliy o'quv yurtlarida innovatsion faoliyatini takomillashtirish yo'llari". "Fan va texnologiya" 2007 y.
4. T.Rizayev, B.Nurullayev, G.Usmonova. "Fizikadan masalalar yechish metodikasi". (O'quv qo'llanma). Toshkent 2007 y.
5. Berkinov, A. (2021). Uzluksiz ta'lim tizimida fizikani o'qitishda o'quvchilarni kasbga yonaltirish imkoniyatlari.
6. Berkinov, a. (2019). Technologies for the development of educational and creative activity of students in the process of solving tasks on molecular physics.
7. Ergashev, J., & Berkinov, A. (2020). Quyosh batereyasidan olingan elektr energiyasining afzalliklari.

8. Nurmatov K., Berdiqulov E. Quyosh elementlari konstruksiyalari .Физико-технологического образование. – 2021. – №. 5
9. Ergashev, J. K., Berkinov, A. A., Mominov, I. M., Nurmatov, K. D., & Hotamov, J. A. (2020). Study of transmission of electric energy through ac and dc currents and their analysis in a specially assembled layout. *ACADEMICIA: An International Multidisciplinary Research Journal*, 10(10), 939-943.
10. Dildora Haydarkulovna Toshpulatova, Alisher Abdurashidovich Berkinov, Bekzod Tirkashev ENERGY PARAMETERS OF HETEROSTRUCTURAL SOLAR PHOTOCELLS // *Academic research in educational sciences*. 2021. №11.
11. Charos Islomovna Berkinova MAKTABGACHA TA'LIM TASHKILOTLARIDA PEDAGOG TARBIYACHINING NUTQIY FAOLLIYATINI O'ZIGA XOSLIGI // *Academic research in educational sciences*. 2021. №10.
12. Orishev, Jamshid (2021) "Project for training professional skills for future teachers of technological education," *Mental Enlightenment Scientific-Methodological Journal: Vol. 2021 : Iss. 2 , Article 16*.
13. Orishev, J. (2020). Глобаллашув даврида педагогик масъулияти. *Научно-просветительский журнал "Наставник"*, 1(1).
14. Orishev, J. (2021). Инновацион таълим технологиясида лойиҳалаш методининг имкониятлари. *Физико-технологического образование*, 4(4)
15. Malohat Abdurahmonova, Jamshid Orishev, Ўқувчиларни касбий фаолиятга йўналтиришнинг педагогик шарт-шароитлари , *Физико-технологического образование: Том 4 № 4 (2021)*
16. Jamshid Orishev, Технология дарсларида лойиҳали таълимдан фойдаланишнинг аҳамияти , *Физико-технологического образование: № 3 (2021)*

17.Zuxra Orisheva, Jamshid Orishev, Servis xizmati fanini o'qitishda keys-stadi metodidan foydalanish , Физико-технологического образование: № 5 (2021):